

Dosarul nr. 2rh-101/2022
2-17158661-01-2rh-27102022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: S. Dimitriu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Anton, I. Secieru, V. Cotorobai)
instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: Sv. Filincova, M. Ghervas, D. Mardari,
V. Burduh, G. Stratulat)

Î N C H E I E R E

14 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Ludmila Pavlenco, reprezentată de
avocatul Andrei Cebotari,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Mazur și
Lidia Mazur împotriva Ludmillei Pavlenco, intervenienți accesorii Vladislav Țulea,
Pretura sect. Botanica, Agenția pentru Supraveghere Tehnică cu privire la apărarea
dreptului de proprietate și vecinătate prin obligarea la demolarea și remedierea
construcției neautorizate, încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 02 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 12 aprilie 2019, Vasile Mazur și Lidia Mazur au depus cerere de chemare
în judecată împotriva Ludmillei Pavlenco, intervenienți accesorii Vladislav Țulea,
Pretura sect. Botanica, Agenția pentru Supraveghere Tehnică cu privire la apărarea
dreptului de proprietate și vecinătate prin obligarea la demolarea și remedierea
construcției neautorizate, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că sunt proprietarii apartamentului nr. 42 din
mun. Chișinău, bd. XXXXX, amplasat la etajul 3, care are 2 balcoane de
dimensiuni standarde, mai mult blocul datează cu anii 1968.

Reclamanții au menționat că vecinul de sub apartamentul lor de la etajul 2,
Vladislav Țulea, exproprietarul apartamentului cu nr. 39 din aceeași adresă a lărgit
balconul din apartamentul său prin reconstrucția balconului existent.

Au susținut că ca vecini și coproprietari ai spațiilor de uz comun, nu i-au
permis această reconstrucție și nu i-au dat acordul, deoarece clădirea este foarte
veche și orice intervenție în structura de rezistență a acesteia poate pune în pericol
siguranța lor, însă, Vladislav Țulea l-a reconstruit neautorizat.

La începutul anului 2017, Vladislav Țulea a vândut apartamentul cu balconul
construit neautorizat lui Dumitru Mihalachi.

Reclamanții au afirmat că, anterior, la începutul lunii octombrie 2016 s-au adresat organelor de resort, pentru ca balconul neautorizat să fie demolat.

Astfel, la 06 octombrie 2016, au primit un răspuns de la Pretura sect. Botanica, prin care s-a menționat că balconul este neautorizat și că actele au fost expediate în adresa Inspecției de Stat în Construcții.

La 13 octombrie 2016, reclamanții au primit un răspuns de la Inspecția de Stat în Construcții prin care s-a confirmat că lucrările de reconstrucție a balconului la ap. 39 din mun. Chișinău, bd. Cuza Vodă au fost efectuate neautorizat și pe acest caz a fost întocmit un proces-verbal contravențional și expedit pentru examinare către Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău.

Reclamanții au considerat că Vladislav Țulea proprietarul apartamentului nr. 39 din mun. Chișinău, bd. XXXXX, a efectuat lucrări de reconstrucție a balconului apartamentului său fără autorizație de construcție și fără permisiunea vecinilor, prin ce a ignorat prevederile Legii nr. 163 privind autorizarea lucrărilor de construcție și a adus deranjamente atât fizice în urma zgomotului cât și suferințe morale.

Au mai relatat că, urmare a încălcării prevederilor legale care obligă persoana la autorizarea lucrărilor de reconstrucție și extindere, balconul urmează a fi demolat din sursele reclamanților cu încasarea ulterioară a cheltuielilor.

Vasile Mazur și Lidia Mazur, concretizându-și acțiunea și-au îndreptat pretențiile împotriva Ludmillei Pavlenco și au solicitat obligarea părții la demolarea/ desființarea și remedierea la poziția inițială din cont propriu a construcției samavolnice și neautorizate - balconul ap. 39, din mun. Chișinău, bd. XXXXX și încasarea din contul părții în beneficiul reclamanților a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 29 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial acțiunea. S-a obligat Ludmila Pavlenco, pe cont propriu, la demolarea construcției neautorizate, anume a părții din balconul ap. 39 din mun. Chișinău, bd. XXXXX, în partea replanificării neautorizate a acestuia prin care a fost mărit acest balcon cu aproximativ 0,7 metri lățime și 4,5 metri lungime, cu remedierea și aducerea la poziția inițială a balconului respectiv. S-a încasat din contul Ludmillei Pavlenco în beneficiul solidar a Lidiei Mazur și lui Vasile Mazur, taxa de stat în sumă de 200 de lei. În rest, anume în partea demolării întregului balcon, cererea s-a respins.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 26 noiembrie 2019, Ludmila Pavlenco a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Ludmila Pavlenco. S-a casat hotărârea din 29 octombrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Mazur și Lidia Mazur împotriva Ludmillei Pavlenco, intervenienți accesorii Vladislav Țulea, Pretura sect. Botanica, Agenția pentru Supraveghere Tehnică cu privire la apărarea dreptului de proprietate și vecinătate prin obligarea la demolarea și remedierea construcției neautorizate și s-a emis o hotărâre nouă prin care: S-a respins ca neîntemeiată acțiunea depusă de Vasile Mazur și Lidia Mazur împotriva lui Ludmillei Pavlenco, intervenienți accesorii Vladislav Țulea, Pretura sect. Botanica, Agenția pentru Supraveghere Tehnică cu

privire la apărarea dreptului de proprietate și vecinătate prin obligarea la demolarea și remedierea construcției neautorizate.

La 29 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Vasile Mazur și Lidia Mazur, reprezentați de avocatul Denis Staruș, au declarat recurs, prin care au solicitat casarea integrală a deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 02 martie 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Vasile Mazur și Lidia Mazur, reprezentați de avocatul Denis Staruș. S-a casat decizia din 01 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău și s-a menținut hotărârea din 29 octombrie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Mazur și Lidia Mazur împotriva Ludmillei Pavlenco, intervenienți accesorii Vladislav Țulea, Pretura sect. Botanica, Agenția pentru Supraveghere Tehnică cu privire la apărarea dreptului de proprietate și vecinătate prin obligarea la demolarea și remedierea construcției neautorizate, încasarea cheltuielilor de judecată.

La 27 octombrie 2022, Ludmila Pavlenco, reprezentată de avocatul Andrei Cebotari, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 02 martie 2022 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea deciziei instanței de recurs și trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea revizuirii a indicat că reieșind din faptul că blocul locativ din mun. Chișinău, bd. XXXXX se află în gestiunea Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, iar aceasta nu a fost atrasă în proces, urmează a revizui hotărârea, pentru înlăturarea erorilor de procedură și a nu aduce atingere drepturilor persoanelor neantrenate în proces.

Totodată, a invocat și prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, învederând că hotărârea emisă nu poate fi executată, din motivul refuzului companiilor specializate de executare a lucrărilor demolare, precum și imposibilității executării acestor lucrări fără a aduce daune întregului bloc, fapt confirmat prin Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 152 din 20 septembrie 2022.

Colegiul punctează că în conformitate cu art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Astfel, Colegiul a decis examinarea cererii de revizuire fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei și orei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, or este inoportună invitarea participanților la proces, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actului judecătoresc contestat.

Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, cauza *Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda*, hotărârea din 19 aprilie 2007, § 72–75, cauza *Eriksson vs Suedia*, hotărârea din 12 aprilie 2012, § 66, 72, cauza *Pönkä vs Estonia*, hotărârea din 08 noiembrie 2016, § 33–34).

Verificând decizia supusă revizuirii, în raport cu criticile formulate și în limitele temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererile de revizuire sunt inadmisibile, pentru motivele ce se succed.

În conformitate cu art. 446 din Codul de procedură civilă, pot fi supuse revizuirii hotărârile, ordonanțele, încheierile și deciziile irevocabile ale tuturor instanțelor judecătorești, în condițiile prezentului capitol.

Structura logico – juridică a articolului 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede condițiile de formă și conținut a unei cereri de revizuire, potrivit cărora aceasta se depune în scris, iar revizuenta, Ludmila Pavlenco, reprezentată de avocatul Andrei Cebotari, este obligată să încadreze argumentele sale în temeiurile specificate expres și exhaustiv în articolul 449, anexând probele ce le confirmă. Totodată, alin. (4) din articolul citat, nu admite depunerea repetată a unei asemenea cereri, care este întemeiată pe aceleași temeiuri. În mod corespunzător, în cazul nerespectării acestor condiții se impune inadmisibilitatea cererii.

Prin urmare, instanța de judecată își propune să verifice respectarea acestor prescripții legale pentru autorizarea unei asemenea cereri introduse pe o cale de atac de retractare, care sunt mult mai stricte decât cerințele instituite de legislator pentru o cale de atac ordinară.

Luând în considerare cele menționate, instanța de judecată constată că cererea de revizuire a fost depusă împotriva unui act judecătoresc irevocabil, de către subiecții abilitați cu dreptul de a revizui o hotărâre judecătorească în conformitate cu articolul 447 lit. a) din Codul de procedură civilă. În aceeași ordine, Ludmila Pavlenco, reprezentată de avocatul Andrei Cebotari, a indicat temeiul prevăzut la art. 449 lit. b) și c) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, Colegiul judiciar constată că revizuenta a îndeplinit condițiile de formă cerute la articolele 446 și 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, iar fondul cererii nu a fost judecat anterior de către o instanță de judecată, fiind necesar de purces la analiza argumentelor inserate în aceasta.

Cu privire la fondul cererii de revizuire, Colegiul reiterează că revizuenta a indicat drept temei de revizuire faptul că prin decizia instanței de recurs nu a fost asigurat dreptul tuturor persoanelor interesate de a participa în proces, nefiind atrasă în proces Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, prin ce se susține că ultima a fost direct lezată în drepturi.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Din analiza textului legal enunțat rezultă că redeschiderea procesului în temeiul art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, poate fi posibilă doar cu condiția că prin hotărârea sau decizia emisă, instanța s-a expus în privința drepturilor unor persoane care nu au fost atrase în proces ca participanți, lezându-le astfel în drepturi, fapt ce urmează a fi confirmat în instanța de judecată prin prezentarea probelor.

Cu referire la prevederile citate, Colegiul reține că deși revizuenții au invocat ca temei de revizuire prevederile art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, ultimii nu au adus nici un argument pertinent care ar indica la faptul că instanțele au emis hotărârile, revizuirea căror se solicită în speță, cu privire la drepturile persoanei care nu au fost implicată în proces.

Se va reține la caz și incidența art. 447 lit. b) Cod de procedură civilă, care indică că sunt în drept să depună cerere de revizuire persoanele care nu au

participat la proces, dar care sunt lezate în drepturi prin hotărârea, încheierea sau decizia judecătorească.

Pornind de la prevederile acestei norme legale, Colegiul reține că pentru a fi în posibilitatea depunerii cererii de revizuire, solicitantul trebuie să probeze că hotărârea a cărei revizuire o solicită, îi lezează drepturile sale.

Mai mult, revizuenta considerând că sunt încălcate drepturile altor persoane, nu a fost lipsită de dreptul, prin prisma art. 67 Cod de procedură civilă, să înainteze cerere de atragere în proces a persoanei interesate alături de reclamant sau de pârât până la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanță, dacă au considerat că hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile acestuia, fapt însă nerealizat de acestea în cadrul examinării cauzei în fond.

Sub acest aspect, circumstanțele descrise de revizuentă nu corespund exigențelor art. 449 lit. c) al Codului de procedură civilă și nu pot fi admise ca temei de revizuire a deciziei din 02 martie 2022 a Curții Supreme de Justiție, respectiv, împrejurările invocate de revizuenți nu pot influența soluția adoptată.

Astfel, Colegiul conchide că revizuenta nu a confirmat instanței de judecată existența temeiurilor prevăzute în art. 449 lit. c) Cod de procedură civilă, or, argumentele expuse în cererea de revizuire nu denotă încălcarea drepturilor Direcției Generale Locativ-Comunală și Amenajare, fapt rezultat chiar și din răspunsul emis de aceasta cu nr. 2247/22 din 24 octombrie 2022.

În corespundere cu art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Din prevederile enunțate este important de înțeles că circumstanțele sau faptele trebuiau să existe obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să aibă importanță esențială pentru justa soluționare a cauzei civile, adică să aibă putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată, să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Cu alte cuvinte, art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, vorbește despre circumstanțe (fapte) necunoscute anterior petiționarului, dar întrucât examinarea fondului cauzei prezumă că instanța a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii, este evident că o condiție esențială pentru admiterea revizuirii este că și instanței nu i-au fost și nu au putut fi cunoscute aceste circumstanțe (fapte).

Pentru acest motiv de revizuire esențial este ca revizuentul să probeze că nu a știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe sau fapte și că nu a avut posibilitatea de a le cunoaște, în caz contrar ele nu pot servi ca temei de revizuire.

Mai mult, revizuentul trebuie să demonstreze că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii. Sub acest aspect, ca o condiție esențială de redeschidere a procesului pe acest temei este ca circumstanțele (faptele) să fi existat obiectiv până la data pronunțării hotărârii, ele urmând a fi diferențiate de faptele noi apărute după pronunțarea hotărârii.

Faptele noi apărute după adoptarea hotărârii pot servi temei de adresare cu o nouă acțiune în judecată, dar nu ca temei de revizuire.

Circumstanțele sau faptele prezentate ca temei de revizuire trebuie să influențeze esențial soluția dată inițial de instanță, în sensul că nu orice circumstanțe sau fapte necunoscute anterior pot servi temei de revizuire, ci doar atunci când sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei, or aceste noi circumstanțe conduc după sine la apariția, modificarea sau încetarea raporturilor juridice dintre părțile în litigiu și deci sunt determinante pentru judecarea justă a cauzei.

Or, lipsa acestui suport probatoriu, ca element obligator al temeiului prevăzut la art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, decade sau lipsește revizuentul de posibilitatea invocării unui atare temei.

Așadar, având în vedere această normă juridică de trimitere, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuenta nu a probat nici într-un fel prezența acestui temei de revizuire, altfel spus, nu a făcut dovada faptului că în procesul examinării anterioare a cauzei nu a cunoscut de cele invocate drept temei al cererii de revizuire, sau că a întreprins careva măsuri pentru a le cunoaște în procesul examinării cauzei.

Prin urmare, Colegiul constată că revizuentul nu a prezentat înscrisuri noi care să corespundă caracteristicilor cerute de norma de drept indicată, în timp ce cele invocate, precum notele eliberate de SRL „Leocons-Invest”, SRL „Phoebix T.M. Grup” și Raportul de expertiză extrajudiciară nr. 152 din 20 septembrie 2022, nu au putere decisivă asupra concluziei (hotărârii) instanței de judecată ori de natură să răstoarne o situație juridică deja stabilită, mai mult acestea fiind emise ulterior emiterii deciziei cărei revizuire se solicită.

Situația de fapt impune de a remarca că revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare prin intermediul căreia se poate obține anularea unei hotărâri judecătorești irevocabile și reînnoirea judecății în cazurile expres determinate de lege, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate poate duce la încălcarea principiului stabilității raporturilor juridice.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, care sunt prevăzute în mod limitativ în art. 449 Cod de procedură civilă.

În consecință, sub aspectul analizat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că argumentele invocate de Ludmila Pavlenco, reprezentată de avocatul Andrei Cebotari, se referă la dezacordul cu soluția pronunțată de către Curtea Supremă de Justiție prin decizia a cărei revizuire se pretinde, și nu atestă prin prisma art. 449 Cod de procedură civilă, careva temeiuri legale de revizuire.

Astfel, la caz se va remarca că admiterea cererii de revizuire, în asemenea împrejurări, ar contravine principiului securității raporturilor juridice și ar constitui o violare a art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Colegiul reiterează că, posibilitatea reinițierii procesului de judecată urmează să fie examinată în lumina Preambulului Convenției, care declară preeminența dreptului o parte a moștenirii comune a Statelor Contractante.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (Brumărescu v. Romania, Roșca v. Moldova).

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului res judicata (ibid., § 62), adică principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești. Acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (Roșca v. Moldova, citată mai sus, § 25, Popov nr. 2 vs. Moldova).

Din considerentele menționate și având în vedere că cererea de revizuire nu indică careva temeiuri prevăzute de art. 449 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Ludmila Pavlenco, reprezentată de avocatul Andrei Cebotari, împotriva deciziei din 02 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Mazur și Lidia Mazur împotriva Ludmilei Pavlenco, intervenienți accesorii Vladislav Țulea, Pretura sect. Botanica, Agenția pentru Supraveghere Tehnică cu privire la apărarea dreptului de proprietate și vecinătate prin obligarea la demolarea și remedierea construcției neautorizate, încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Victor Burduh

Galina Stratulat